

**INFORMACIJA APIE JŪRINIO VĖJO PARKŲ PLĖTRĄ BEI KONKURSUS
ŠIAURĖS IR BALTIJOS JŪROS REGIONE
2025 M.**

2026 m.

1. Pasaulinė jūrinio vėjo parkų plėtra

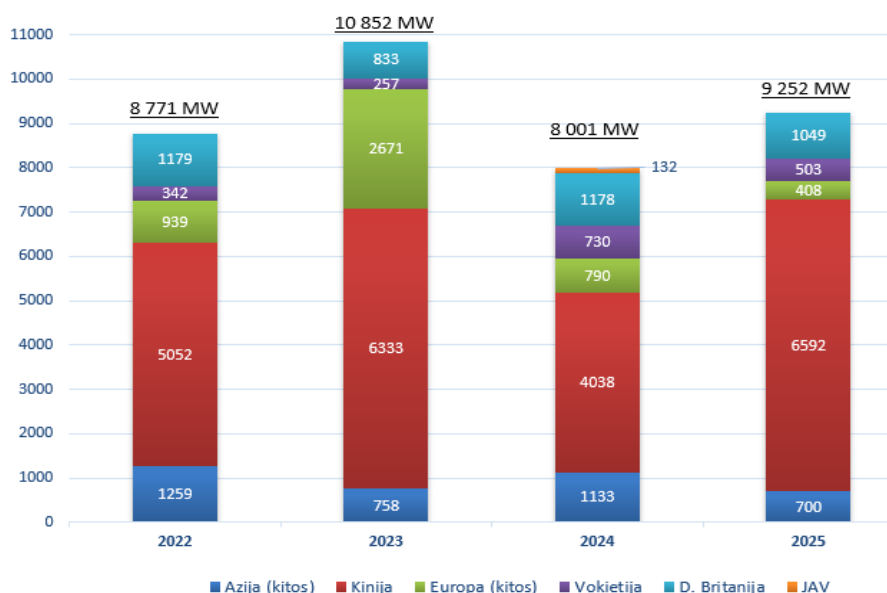
Pasaulinė jūrinio vėjo energetikos rinka 2025 m. išliko auganti, tačiau jos plėtra buvo netolygi tiek geografiniu, tiek ir investicijų požiūriu. Viešai skelbtose 2026 m. rinkos apžvalgose¹ nurodoma, kad 2025 m. pasaulyje buvo prijungta apie 9,2 GW galios naujų jūrinio vėjo elektrinių (JVP)², o bendra įrengtoji pasaulinė jūrinio vėjo galia 2026 m. pradžioje pasiekė apie 92,3 GW.

Rinkos raidą 2025 m. reikšmingai veikė keli tarpusavyje susiję veiksniai: išaugusios kapitalo sąnaudos, aukštesnės palūkanų normos, tiekimo grandinių įtampa, riboti uostų ir specializuotų laivų pajėgumai, taip pat ilgesni leidimų išdavimo terminai bei reguliacinis neapibrėžtumas. Dėl šių priežasčių sektoriuje sustiprėjo dėmesys ne vien instaliuotos galios augimui, bet ir projektų gebėjimui pritraukti skolintojų ir investuotojų finansavimą pagrįstomis sąlygomis (angl. *bankability*).

Vertinant 2025 m. situaciją, galima teigti, kad sektorius pereina iš spartaus mastelio didinimo etapo į brandesnę stadiją, kurioje pagrindiniais konkurencingumo veiksniais tampa:

- pajamų stabilumas;
- rizikų paskirstymas tarp valstybės ir vystytojo;
- tinklų infrastruktūros prieinamumas;
- tiekimo grandinės patikimumas;
- reguliacinio režimo aiškumas.

Nepaisant minėtų iššūkių, 2025 m. naujų įrengtų JVP skaičius buvo 16 proc. didesnis nei 2024 m., tad 2025 m. tapo trečiaisiais metais pagal naujų įrengtų JVP skaičių jūrinės energetikos plėtros istorijoje.

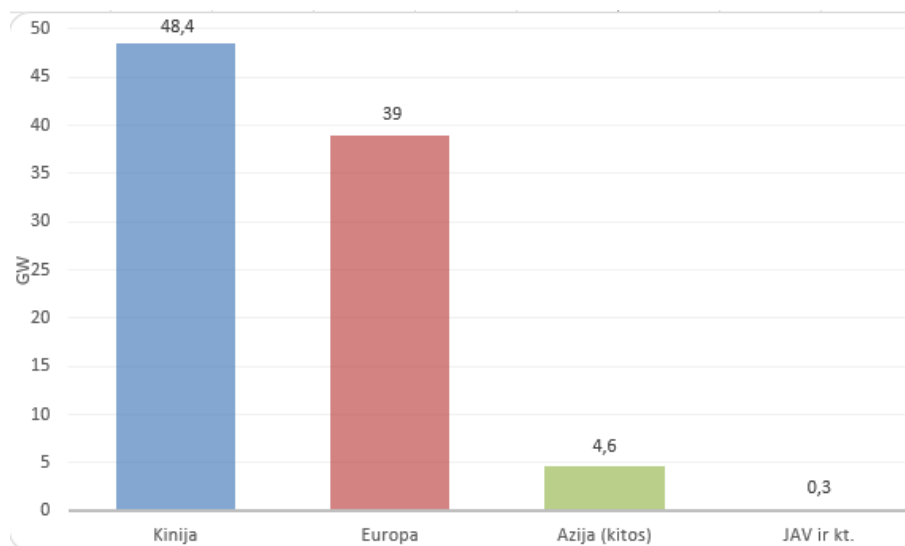

Pav. 1. Naujų jūrinio vėjo parkų plėtra pagal metus ir regionus

¹ GWEC Global Wind Report 2026

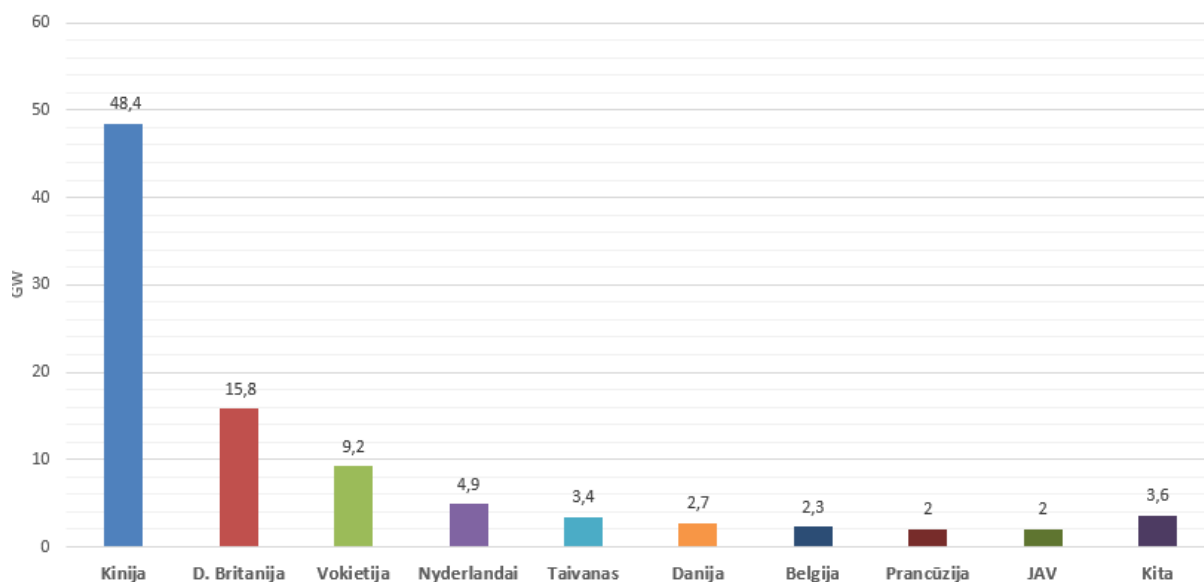
² Atsižvelgiant į tai, kad plūduriuojančios jūrinio vėjo elektrinės yra laikomos projektinėmis, o per 2025 m. nė vienas toks projektas pasaulyje nebuvo prijungtas prie tinklo komerciniu mastu, apžvalgoje analizuojami tik fiksuoto pagrindo (tvirtinami prie jūros dugno) parkai.

GWEC ir Europos vėjo energetikos asociacijos (*Wind Europe*) duomenimi³, Kinijai išliko didžiausia jūrinės energetikos plėtros rinka pasaulyje, kuriai priklauso apie 48,4 GW galios, arba 52 proc. visos įrengtosios JVP galios pasaulyje. Tuo tarpu Europa užima antrąją vietą pagal JVP plėtros apimtį – regionui priklauso 39 GW, arba apie 42 proc. visų prie tinklo prijungtų JVP. 2025 m. jūroje pagaminta elektros energija padengė apie 3 proc. elektros energijos paklausos Europos Sąjungoje.

Pav. 2. Pasaulinė jūrinio vėjo parkų plėtra pagal regionus iki 2025 m. (GW)

Nors Europos JVP plėtrą 2025 m. itin riboja tinklų pralaidumo galimybės, tiekimo grandinės iššūkiai, didėjantys statybų ir priežiūros kaštai bei konkursų modelių pokyčiai, Didžioji Britanija ir Vokietija išlaikė lyderių pozicijas ir plėtros tempus.

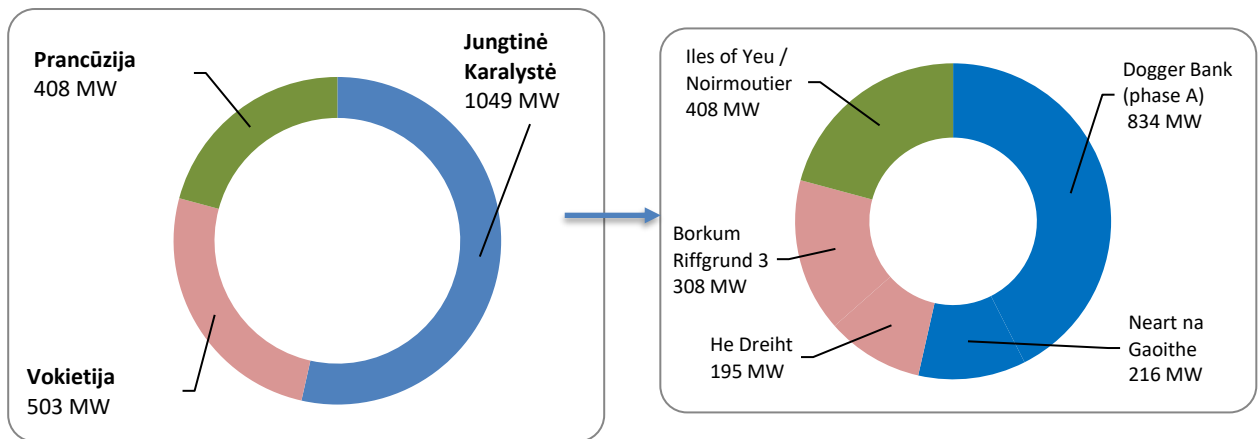
Pav. 3. Pasaulinė jūrinio vėjo parkų plėtra pagal šalis iki 2025 m. (GW)

³ GWEC Global Wind Report 2026, WindEurope 2025 statistika.

2. Jūrinio vėjo parkų plėtra Europoje 2025 m.

2025 m. Baltijos ir Šiaurės jūros regionas išliko svarbiausia Europos jūrinio vėjo plėtros zona, o naujų pajėgumų prijungimas Europoje buvo koncentruotas nedideliame skaičiuje rinkų. Aktyviausias vaidmuo šiame regione atiteko Jungtinei Karalystei ir Vokietijai, tačiau sparčiai augo ir Lenkijos bei Prancūzijos projektų portfeliai. Toks pasiskirstymas rodo, kad jūrinio vėjo plėtra Europoje išlieka labai priklausoma nuo tų valstybių, kurios jau turi išvystytą aukcionų sistemą, aiškią prijungimo infrastruktūrą, subrendusią tiekimo grandinę bei didesnę institucinę pasirengimą.

Minėtame regione prie elektros tinklų 2025 m. buvo prijungta apie 2 GW įrengtosios galios naujų JVP, o tai sudarė beveik penktadalį visos per metus įrengtos JVP galios pasaulyje, t. y. apie 9,3 GW. Jungtinėje Karalystėje prie tinklo prijungta 1,049 GW, Vokietijoje – 503 MW, Prancūzijoje – 408 MW galios JVP.

Pav. 4. 2025 m. prijungti prie tinklo jūrinio vėjo parkai Šiaurės jūroje.

3. Jūrinio vėjo parkų konkursų tendencijos Baltijos ir Šiaurės jūros regione

3.1 Bendros tendencijos

2025 m. JVP plėtros sektorius Baltijos ir Šiaurės jūros regione išliko vienu svarbiausių Europos energetikos transformacijos ramsčių, taip pat tapo akivaizdu, kad ankstesnis spartus JVP statybų pigimas ir taikomas konkursuose koncesijos mokesčio (angl. *negative bidding*) formatas jau nebeatitinka naujos makroekonominės realybės. Didesnės palūkanų normos, brangstanti tiekimo grandinė kartu su tinklų pajėgumų trūkumu ir ilgais leidimų išdavimo procesais privertė valstybes peržiūrėti JVP konkursų mechanizmus.

2025 m. buvo stebima JVP konkursų modelių kaita investuotojams palankesnių sprendimų link. Svarbiausia tendencija – grįžimas prie klasikinio JVP paramos mechanizmo, t. y. dvipusio sandorio dėl kainų skirtumo (angl. *Contract for Difference, CfD*). Šį pokytį lėmė išaugusios kapitalo sąnaudos, didesnė tiekimo grandinės rizika ir suvokimas, kad be pajamų stabilumo ir išorinės paramos daugeliui JVP projektų tampa sudėtinga pasiekti galutinį investicinį sprendimą. Dvipusis *CfD* modelis investuotojams suteikia didesnę pajamų apibrėžtumą ir apsaugo nuo elektros energijos kainų svyravimo rizikos. Kai

elektros energijos rinkos kaina nukrenta žemiau sutartinės kainos, skirtumas kompensuojamas valstybės, o kai rinkos kaina viršija sutartinę kainą, skirtumas grąžinamas valstybei arba paramos administratoriui.

Šis modelis leidžia mažinti investuotojų riziką, mažinti JVP finansavimo kaštus, suteikia galimybę skolintis pigiau bei užtikrina stabilias investuotojų pajamas ir pinigų srautus 15–20 metų, t. y. dvipusio *CfD* galiojimo laikotarpiu. Valstybei sutikus priimti tokius ilgalaikius įsipareigojimus, dvipusio *CfD* paramos schema tampa itin patraukli dideliems, kapitalui imliems JVP projektams realizuoti, kuri taip pat apsaugo valstybę bei vartotojus nuo perteklinių gamintojų pajamų tais laikotarpiais, kai elektros energijos rinkos kaina būna aukšta. 2025 m. sėkmingi JVP konkursai Lenkijoje, Prancūzijoje ir Jungtinėje Karalystėje parodė, kad tinkamai subalansuotas dvipusio *CfD* paramos mechanizmas gali pritraukti investuotojus net esant įtemptai situacijai finansavimo ir komponentų gamybos srityje.

2025 m. tuo pačiu metu tapo reikšmingu rinkos signalu toms regiono valstybėms, kurios toliau bandė taikyti koncesijos mokesčio modelį, kurio apimtyje JVP konkurso dalyviai varžosi siūlydami tam tikrą mokestį valstybei už galimybę naudoti jūrinę teritoriją. Toks modelis papildomą finansinę naštą perkelia projekto vystytojui ankstyvojoje projekto stadijoje, o esant aukštoms palūkanų normoms, infliacijai ir tiekimo grandinės neapibrėžtumui, blogina projektų gebėjimą pritraukti finansavimą ir didina nesėkmingo konkurso tikimybę. Dėl šio modelio taikymo Nyderlandų ir Vokietijos dalyje paskelbtų konkursų investuotojų susidomėjimas buvo vangus arba jo nebuvo išvis. Taip pat nesėkmingas buvo ir nulinės subsidijos (angl. *zero subsidy*) konkurso modelis Danijoje, kuris nenumatė nei koncesijos mokesčio už jūrinės teritorijos naudojimą valstybei, nei valstybės paramos.

2025 m. tendencijos parodė, kad dėl valstybių vengimo suteikti JVP vystytojams pagalbą arba jų siekio gauti koncesijos mokestį už jūrinės teritorijos naudojimą auga nesėkmingo konkurso rizika, mažėja projekto gebėjimas pritraukti finansavimą bei didėja projektų sulygintoji elektros energijos gamybos kaina (*LCOE*).

Žemiau pateikiamas dviejų 2025 m. taikytų konkursų formatų bendras palyginimas, nurodant jo esmę, plusus ir minusus bei šalis, kuriuose vyko konkursai pagal vieną ar kitą formatą.

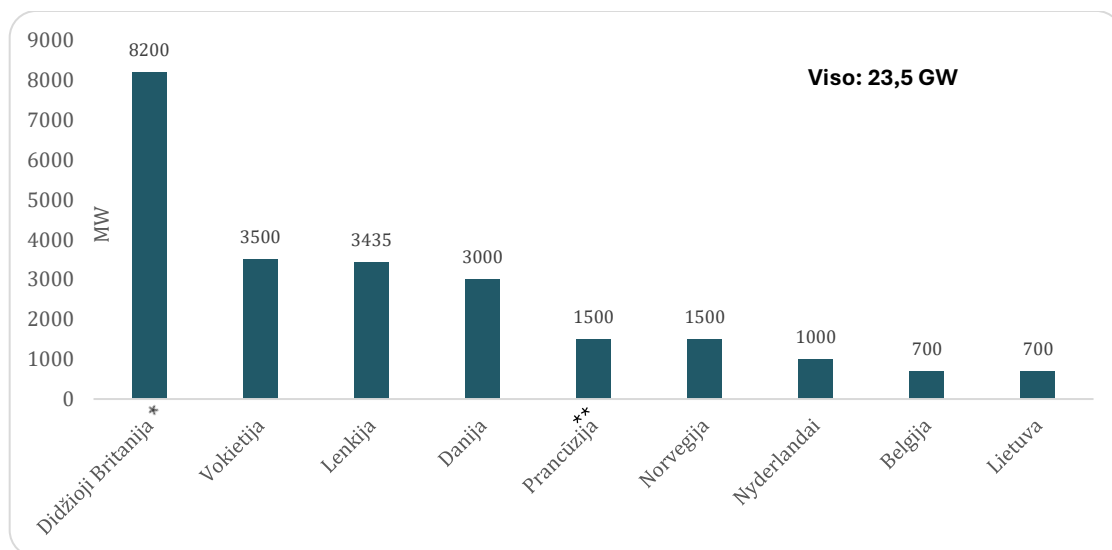
Konkurso formatas	Esmė	Plusai	Minusai / rizikos	2025 m. pavyzdžiai
Dvipusis <i>CfD</i>	Projektui garantuojama kaina už elektros energijos vienetą (MWh). Jei rinkos kaina mažesnė – valstybė primoka, jei kaina didesnė – vystytojas grąžina skirtumą.	Mažina vystytojo pajamų nestabilumą, gerina finansavimo sąlygas, aukštų elektros energijos kainų periodu kontroliuojamas vystytojo viršpelnis, o vartotojai gauna naudą.	Nepakankamas indeksavimas ir paramos bei tvirto valstybės įsipareigojimo laikotarpis. Svarbu tinkamai apskaičiuotos kainos (Eur/MWh) lubos konkurso metu.	Sėkmingi konkursai Lenkijoje, Prancūzijoje, D. Britanijoje

Koncesijos mokestis / nulinė subsidija	Laimi projektas, kuris pasiūlo didžiausią mokėjimą valstybei už teisę naudoti jūrinę teritoriją. Nulinės subsidijos atveju teritorija suteikiama nemokamai už inovatyvius sprendimus JVP vystymo metu.	Gali generuoti trumpalaikes aukštas pajamas valstybei ir skatinti konkurenciją brandžioje, stabilioje rinkose.	Mokėjimai tampa papildomais kaštais ir finansine našta vystytojui, didina projekto LCOE, nesuteikia garantijų užsitikrinant išorines investicijas projektui, kylant kainai rinkoje, mažina vystytojų susidomėjimą dalyvauti tokio formato konkursuose.	Neįvykę Vokietijos, Nyderlandų ir Danijos (nulinės subsidijos) konkursai
--	--	--	--	--

3.2 Jūrinio vėjo parkų konkursai

2025 m. aktyviausiai Šiaurės jūroje veikė Jungtinė Karalystė ir Vokietija, Baltijos jūros regione sėkmingiausią konkursą suorganizavo Lenkija, tuo metu Danijos nulinės subsidijos formato konkursas nepasiteisino ir buvo atidėtas. Baltijos šalys iki 2025 m. išliko ankstyvosios JVP plėtojimo stadijoje. 2023 m. Lietuvoje įvykusio konkurso pagal koncesijos mokesčio modelį laimėtojas susiduria su JVP projekto įgyvendinimo vėlavimu, o 2024 m. paskelbtas šalyje konkursas pagal dvipusio *CfD* modelį nesulaukė pakankamai dalyvių ir 2025 m. buvo anonsuotas neįvykusių.

Bendra pateikta konkursams jūrinių teritorijų galia 2025 m. (neįskaitant plūduriuojančių JVP) siekia beveik 24 GW.

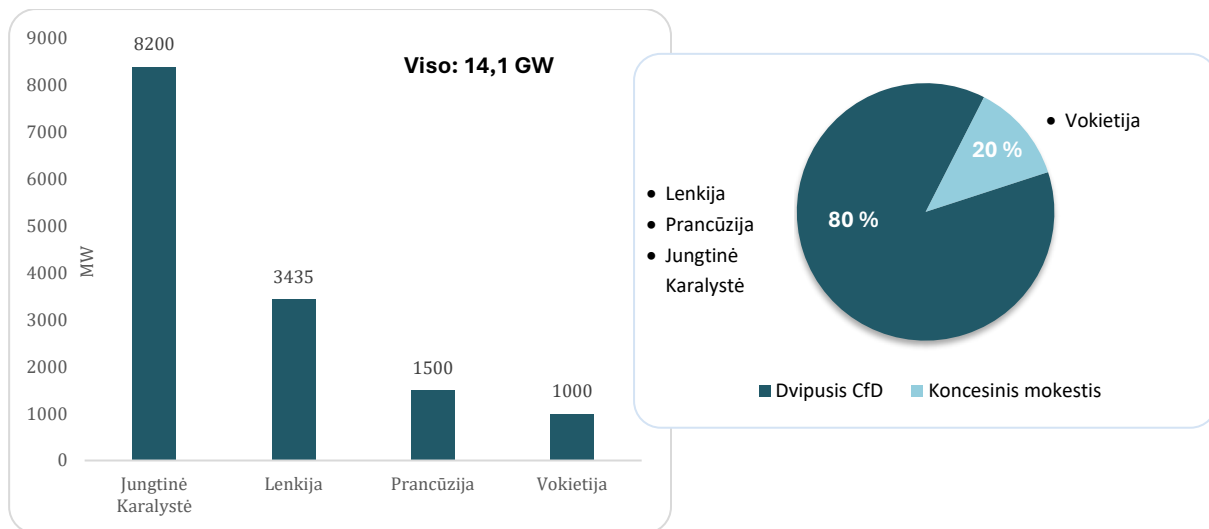
Pav. 5. 2025 m. paskelbti jūrinio vėjo parkų konkursai pagal apimtį ir šalis Šiaurės ir Baltijos jūros regione

* Be plūduriuojančių JVP

** Neįskaičiuojant 1200 MW JVP Atlanto vandenynė

2025 m. konkursų analizė rodo aiškų JVP plėtros rinkos pokytį. Konkursai buvo sėkmingi tose valstybėse, kurios pripažino išaugusias investuotojų sąnaudas ir finansines rizikas bei pasiūlė vystytojams pajamų stabilumą ir garantijas per dvipusio CfD paramos mechanizmą. Įvertinusios pasikeitusią rinką ir rizikas, su kuriomis susiduria JVP vystytojai, Jungtinė Karalystė, Lenkija, Prancūzija pakeitė arba adaptavo esančias JVP konkursų paramos schemas ir sėkmingai jas įgyvendino 2025 metais.

Jungtinė Karalystė ir Lenkija sėkmingai paskirstė per konkursus didžiausias jūrinių teritorijų galias – atitinkamai 8 200 MW ir 3 435 MW. Tarp įvykusių konkursų buvo plačiausiai taikomas dvipusio CfD paramos modelis.

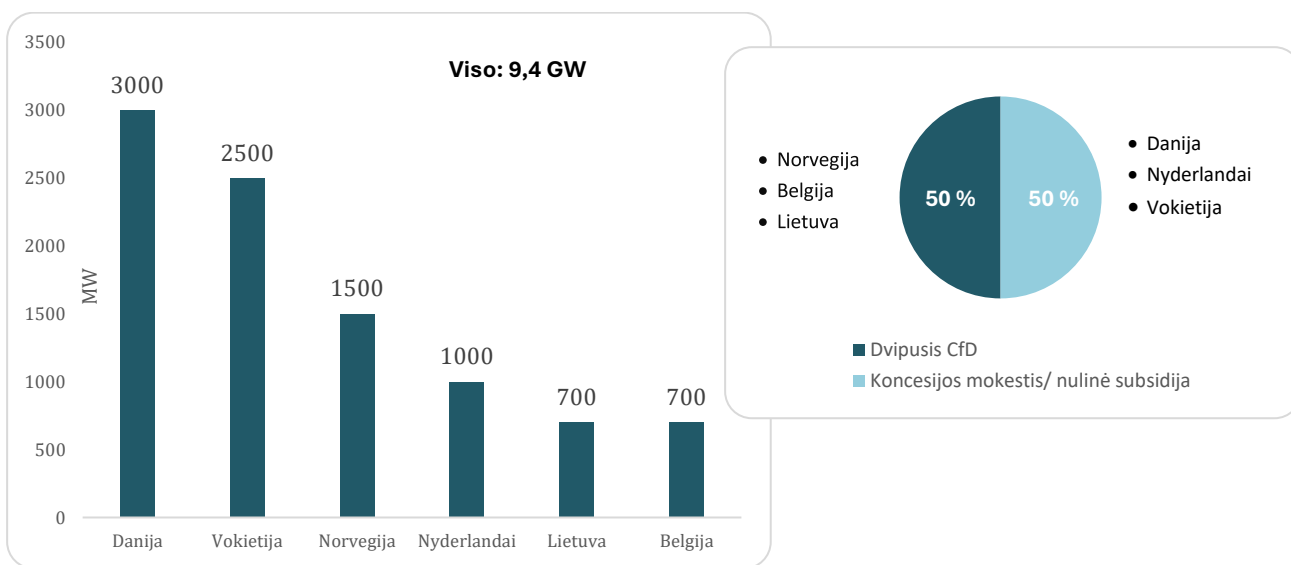
Pav. 6. 2025 m. įvykę jūrinio vėjo parkų konkursai pagal šalis ir paramos modelius Šiaurės ir Baltijos jūros regione

Žemiau pateikiama pagrindinė informacija apie įvykusius 2025 m. JVP konkursus Šiaurės ir Baltijos jūros regione, nurodant šalį, projekto pavadinimą, laimėto konkurse ploto jūrinėje teritorijoje galią, konkurso statusą, paramos modelį, pasiūlytą konkurso metu kainą ir paramos trukmę (dvipusio CfD atveju):

Šalis	Projektas / teritorija	Galia	Statusas	Konkurso modelis	Pasiūlyta kaina	Trukmė ir indeksavimas
Lenkija	<i>Baltic East</i>	~900 MW	Įvyko	Dvipusis CfD	~113 €/MWh	25 m., indeksuojama
Lenkija	<i>Baltica 9</i>	~975 MW	Įvyko	Dvipusis CfD	~116 €/MWh	25 m., indeksuojama
Lenkija	<i>Bałyk I</i>	~1 560 MW	Įvyko	Dvipusis CfD	~117 €/MWh	25 m., indeksuojama
Prancūzija	<i>Centre Manche 2 (AO8)</i>	~1 500 MW	Įvyko	Dvipusis CfD	~66 €/MWh	20 m., indeksuojama
Vokietija	<i>N-9.4</i>	~1 000 MW	Įvyko	Koncesijos mokestis	~180 mln. €	vienartinis
Jungtinė Karalystė	<i>Allocation Round 7 (AR7)</i>	~8 200 MW	Įvyko	Dvipusis CfD	106–108 €/MWh	20 m., indeksuojama

2025 m. organizuoti JVP konkursai neįvyko arba buvo atidėti tose šalyse, kur vis dar buvo remiamasi prielaida, kad vystytojai gali mokėti valstybei už leidimą naudoti jūrinę teritoriją ir plėtoti JVP projektus be pajamų stabilizavimo mechanizmų ir valstybinės paramos. Vokietijos (trys iš keturių organizuotų konkursų), Nyderlandų, Danijos ir Norvegijos patirtis parodė, kad aukštų palūkanų normų, išaugusių tiekimo grandinių kaštų bei infliacijos sąlygomis investuotojai tampa gerokai atsargesni vertindami investicijas į ilgalaikius JVP projektus. Atsižvelgiant į tai, koncesijos mokesčio ar nulinės subsidijos konkurso modeliai 2025 m. buvo nepatrauklūs investuotojams dėl susijusios investicinės rizikos ir finansinės naštos projekto vystytojui.

2025 m. taip pat parodė, kad net taikant dvipusį CfD paramos modelį, JVP konkursų sėkmei yra būtinas ne tik aiškus reguliacinis ir infrastruktūrinis pamatas bei valstybės palaikymas, bet ir rinkos brandumas bei tinkama geopolitinė situacija. Dėl panašių priežasčių vienodos apimties JVP konkursai Belgijoje ir Lietuvoje 2025 m. nesulaukė nė vieno pasiūlymo (Lietuva) arba buvo atidėti į 2026 m. iškilus tikslui juos pertvarkyti (Belgija).

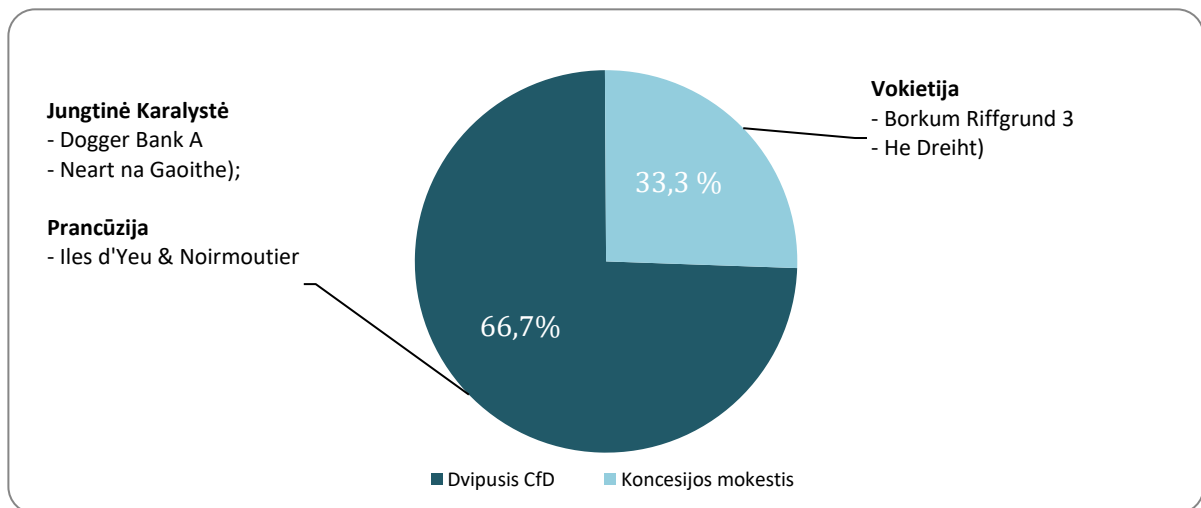
Pav. 7. 2025 m. neįvykę jūrinio vėjo parkų konkursai pagal šalį ir paramos modelius Šiaurės ir Baltijos jūros regione

Žemiau pateikiama detali informacija apie neįvykusius 2025 m. JVP konkursus Šiaurės ir Baltijos jūros regione, nurodant šalį, projekto pavadinimą, pateikto konkursui ploto jūrinėje teritorijoje galią, konkurso statusą ir modelį.

Šalis	Projektas / teritorija	Galia	Statusas	Konkurso modelis
Danija	<i>Kattegat II, Kriegers Flak II, Hesselø</i>	~3 GW	Atšauktas (pertvarkytas į dvipusį CfD)	Nulinė subsidija
Nyderlandai	<i>Nederwiek Zuid I-A</i>	~1 GW	Pasiūlymų nebuvo	Koncesijos mokestis
Vokietija	<i>N-10.1 ir N-10.2</i>	~2,5 GW	Pasiūlymų nebuvo	Koncesijos mokestis
Norvegija	<i>Sørvest F</i>	~1,5 GW	Atšaukta dėl sąnaudų prijungimui prie tinklo neapibrėžtumo	Dvipusis CfD

Belgija	<i>Princess Elisabeth Zone Lot 1</i>	~700 MW	Sustabdytas ir atidėtas iki 2026 m. dėl reguliacinių neapibrėžtumų	Dvipusis <i>CfD</i>
Lietuva	Antrasis 700 MW konkursas	~700 MW	Neįvyko dėl nepakankamo dalyvių skaičiaus	Dvipusis <i>CfD</i>

2025 m. skelbtų JVP konkursų fone Šiaurės jūroje taip pat buvo užbaigti ir prijungti prie tinklo net 5 parkai trijose valstybėse: Prancūzijoje, Vokietijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Bendra prijungtų prie tinklo jūrinių teritorijų galia siekė 1 961 MW. Tarp prijungtų prie tinklo JVP taip pat užtikrintai dominavo dvipusio *CfD* paramos mechanizmas.

Pav. 8. 2025 m. prijungti prie tinklo jūrinio vėjo parkai pagal konkursų modelius

4. 2025 m. jūrinio vėjo parkų plėtra ir konkursai – bendros išvados

- Pasaulinė JVP plėtros rinka 2025 m. išliko auganti, tačiau didžioji naujų pajėgumų dalis buvo sutelkta Kinijoje, o tai reiškia, kad Europos rinkos konkurencingumas vis labiau priklauso ne vien nuo projektų portfelio skaičiaus, bet ir nuo gebėjimo užtikrinti pakankamą tiekimo grandinės mastą ir pajėgumus, finansavimo prieinamumą bei aiškių rizikų pasidalijimą tarp valstybės ir JVP vystytojų.
- Šiaurės ir Baltijos jūros regione svarbiausiu konkursų sėkmės kriterijumi tapo projektų vystytojų gebėjimas pritraukti finansavimą, kadangi investuotojai pradėjo akcentuoti ne tik projekto ekonominį atsiperkamumą, bet ir pajamų stabilumą bei rizikų paskirstymą. Po 2022–2024 m. infliacijos šoko, išaugusių palūkanų normų ir tiekimo grandinės sutrikimų investuotojai akivaizdžiai vengė modelių, kuriuose visa rinkos kainos ir sąnaudų rizika paliekama vystytojui. Todėl koncesijos mokesčio, neigiamo siūlymo ar kitos subsidijų nenumatančios schemos 2025 m. prarado patrauklumą – tai aiškiai parodė Vokietijos N-10.1 ir N-10.2, Nyderlandų Nederwiek Zuid I-A bei Danijos konkursų rezultatai, kai pasiūlymų nebuvo arba konkursai buvo atidėti, siekiant juos pertvarkyti.
- Dvipusis *CfD* modelis įsitvirtina kaip pagrindinis JVP paramos mechanizmas, kadangi jis mažina kainų svyravimo riziką, didina projekto patrauklumą investuotojams ir apsaugo nuo viršpelnio, kai elektros

energijos rinkos kaina viršija sutartinę kainą. Vystytojams patraukliomis tampa ilgesnės 20–25 metų trukmės sutartys ir aiškus indeksavimo mechanizmas.

- Leidimų išdavimo procedūros, riboti tinklų pajėgumai ir prijungimo terminai tapo dar vienu JVP plėtrą ribojančiu aspektu. Net sėkmingo konkurso atveju, statybų pradžia, finansinio investicinio sprendimo priėmimas ar komercinės eksploatacijos datos dažnai persikelia dėl tiekimo grandies sutrikimų bei ribotų uostų ir laivų pajėgumų.

5. Šaltiniai

1. GWEC, Global Wind Report 2026, skyriai „Offshore wind market – Status 2025“ ir „Market Outlook 2025–2030“.
2. WindEurope, Wind energy in Europe: 2025 Statistics and the outlook for 2026–2030, skyriai 1.3, 1.8 ir Appendix: Auctions & Tenders by country.
3. WindEurope, Latest wind energy data for Europe – Autumn 2025, skyriai apie H1 2025 konkursus ir *CfD* mechanizmus.
4. WFO, Global Offshore Wind Report 2025, 2025 m. statybų ir pasaulinės rinkos apžvalga.
5. Baltic Offshore Grid Initiative, Expert Paper 2025, dėl Baltijos jūros tinklų, hibridinių jungčių ir regioninio planavimo.
6. TotalEnergies / WindEurope / nacionalinių institucijų pranešimai dėl Centre Manche 2, Tonn Nua, N-9.4 ir Lenkijos dvipusio *CfD* konkurso paramos mechanizmo rezultatų.